

# Dokumentarfilm er i vinden

Det er i dag få grener av kulturformidlingen som kan vise til like mye ungdommelig kreativitet som dokumentarfilmen, noe det var opp til årets Eurodok-festival å bevise.

Av Fredrik Giertsen

Eurodok-festivalen viste i år 32 filmer, hvorav elleve norske, over fem marsdager i Cinematekets lokaler i Oslo. Det største spennet i bidragene var nok mellom de tunge journalistiske filmene som "A Very British Gangster" og "Crossing the Line" og hjemmeproduerte filmer som "Big Boy" og "Chrigu".

De to førstnevnte, som må ha krevd enormt med research, er eksempler på at den undersøkende journalistikken aldri går av moten, mens de to siste viser hva man kan få til på lave budsjetter om man bare har blikk for det subtile i hverdagen. Som historier om hva slags forhold barn og unge vokser opp under rundt omkring i verden i dag, representerte de også en av trendene på årets festival.

Det var ikke ufortjent at nettopp

nær sagt hva som helst er fremdeles til stede.

## Subjektiv journalistikk

Donald MacIntyre, som før har laget film om engelske hooligans, er en av Storbritannias mest kjente undersøkende journalister. Hans modigste øyeblikk så langt i karrieren er nok allikevel når han ansikt til ansikt med mafiabossen Dominic Noonan spør om det stemmer at han er homo.

At han har kommet så nært innpå en voldsomt narkobaron er i seg selv verd et påskjønnelse, men det mest skremmende er vel allikevel at man som seer begynner å identifisere seg med Noonan og håper at loven ikke får tak i ham?

"A Very British Gangster" er også interessant som et innblikk i en kultur som er lokal og global på samme tid, og i løpet av festivalen



Dokumentarfilm er i tiden, mener vår anmelder. Filmen "Ghosts of Cité Soleil" behandler temaet gjengmiljøer i Port-au-Prince, hovedstaden i Haiti. FOTO: Fra filmen.

selskaper gjør for å få tilgang til oljen i eneveldet Turkmenistan.

## Grenser

Det at "The Big Sellout" tar opp et enkelt politisk fenomen slik det utfolder seg på fire helt ulike steder, gjør at den bærer i seg spenninger som man ellers bare får fram ved å overvære flere filmer om samme tema. "Crossing the Line", som handler om en amerikansk soldat som av personlige grunner trasker over grensen fra Syd- til Nord-Korea i 1962, oppnår noe av det samme gjennom nye intervjuer med mannen selv og de som kjente ham før.

Samtidig viser den en svakhet ved dokumentarfilmer generelt: det er først mot slutten at hans versjon av virkeligheten blir motsagt, og dette får en til å tenke over hvilke grep filmmakere kan bli fristet til å ta for at slike historier skal bli til mest mulig severdig film. Det er nok å henvise til kontroversen omkring den prisbelønte filmen

"Darwin's Nightmare", som handler om overfiske i Victoriasjøen. Diskusjonen dreier seg om hvorvidt de mange intervjuene den består av er ekte, og tilsvarende vil vi garantert få mer av framover.

## Multikulturelt

Som nevnt er det langt fra bare de politiske filmene som fenger. Min favoritt var nok finske "Big Boy", som handler om noe så lite spektakulært som en liten gutt som begynner på skolen. Ellers ble det vist mange eksempler på at det multikulturelle er blitt et uavvendelig trekk ved virkeligheten, noe som ikke minst var tydelig i åpnings- og avslutningsfilmene "Prinsessebadet" og "Echoes of Home".

Det sies at tysk film er inne i en ny gullalder, men at "Prinsessebadet" skulle bli en publikumssuksess og at hovedpersonene skulle bli kjendiser, må ha kommet bardus på de impliserte. Filmen er et ganske liketil portrett av tre veslevoksne tenåringsjenter som vokser opp i

smeltedigelen Kreuzberg i Berlin.

Sveitsiske "Echoes of Home" handler om noe så smalt som jodling, men slikt sett representerer den også den største styrken til Eurodok-festivalen: den fineste gaven en kinogjenger kan få er å bli fascinert av noe man trodde var håpløst sært. Jodlingen beskrives innledningsvis som en nesten død kultur, eksklusiv for de lokale daler, men den vekkes til live av nytenkende utøvere og ender opp i fruktbar symbiose med mongolske nomaders strupesang.

Den svenske generasjonsfilmen "Alla mår bra" og den mer sjarmende "9175 Sveagruva" fra Svalbard berører samme tema, og får fram at innvandring ikke bare er ulykksalig for den enkelte og problematisk for samfunnet. De mest uventede former for fellesskap oppstår på de forskjelligste steder, og de som klarer å forholde seg til dette, vil leve lengst i landet. ●

## “9175 Sveagruva” fra Svalbard får fram at innvandring ikke bare er ulykksalig.

"A Very British Gangster" stakk av med prisen for festivalens beste film, men samlet sett var det allikevel bidragene fra den andre delen av skalaen som fascinerte mest.

Teknikken har gjort at det nesten bare er motet og fantasien som setter grenser for hvorfra og om hva man kan lage film, samtidig som kravene til kvalitet heldigvis er blitt skjerpet. Men mulighetene til å øse ut sitt fortellertalent over

kunne man sammenligne den britiske mafiaen med den japanske i "Young Yakuza".

Ellers stilles filmmakernes vedvarende interesse for vold og urett til skue i filmer som "The Big Sellout" (om privatisering i Storbritannia, Bolivia, Sør-Afrika og Filippinene), "Ghosts of Cité Soleil" (fra gjengmiljøer i Port-au-Prince) og "Shadow of a Holy Book", som er en bisarr historie om hva enkelte

## Verdt å få med seg

### Konsert

#### Operaen i Bjørvika

##### 25. 04 kl. 20:00 Kulturell cross-over

Vandrende performance med utøvende kunstnere fra Innvik via Operaens tak til Snelda, som en markering av planene for et internasjonalt kultursenter i Bjørvika.

##### 27. 04 Flerkulturelt åpningsarrangement

Mela-festivalen inviterer til markering.

Sted: Operaen i Bjørvika,

Tid: 25-27.04.2008

### Utstillinger

#### Krig og kjærlighet

##### - Om innvandringen i Norden

Hvorfor har innvandrere villet slå seg ned ved polarsirkelen? Henrik Saxgrens svar og utstillingstittel er at krig

eller kjærlighet har ført dem til det kalde nord.

Den danske fotografen Henrik Saxgren har i et unikt prosjekt portrettert 80 innvandrerfamilier i deres nye hjem. Bildene forteller deres historier.

Sted: Stenersenmuseet, Munkedamsveien 15, Oslo

Tid: 19-27.04.2008

CC: Voksne 45 NOK

Barn, studenter og honnør: 25NOK

#### 2 Move/Migratory Aesthetics

Denne utstillingen er opptatt av menneskenes forflytninger og bevegelse og bildenes bevegelser og hvordan begge disse bevegelsene, virkelige og imaginære, forårsaker «åndelig bevegelse» eller følelser. Den estetiske dimensjonen går i to retninger: *Hvordan immigrantene påvirker vertslandenes kultur, og hvordan disse landene påvirker det subjektive forholdet mellom immigrantene og deres opprinnelige hjemland.*

Deltakere: The Atlas Group- Walid Raad, Jesus Segura, Gonzalo Ballester, Ursula Biemann, Célio Braga, Cinema

Suitcase, Conce Codina, Keren Cytter m.m

Kuratorer: Mieke Bal og Miguel Á. Hernández-Navarro

Sted: Stenersenmuseet, Munkedamsveien 15, Oslo

Tid: Tirsdag og torsdag 11-19, øvrige dager 11-17, mandag stengt. UTSTILLINGEN VARER TIL 11.05.2008

CC: Voksne 45 NOK

Barn, studenter, honnør 25NOK

### Tyrkisk kulturuke

Litteratur, forfatteropplesning, teaterforestilling, tyrkisk folkedans, tyrkisk mat, musikk, film og kunst står på programmet når Deichmanske bibliotek og tyrkiske innvandrersorganisasjoner inviterer til gratis kulturarrangement for voksne og barn.

Sted: Deichmanske bibliotek (Hovedutlånet), Arne Garborgs plass 4

Tid: 19.04, kl. 12-16